

Digitālā piekļūstamība kultūras mantojuma komunikācijā

No pils līdz cilvēkam

Nodibinājums Invalīdu un viņu draugu

apvienība APEIRONS

Komunikācijas vadītāja

Liena Eisaka

29860162, liena@apeirons.lv

**Kāpēc veidot
piekļūstamu digitālo
vidi?**

1 no 4 Eiropas iedzīvotājiem

Avots: Eiropas Savienības Padome / Eurostat, "Invaliditāte Eiropas Savienībā: fakti un skaitļi", 2024.

Kam palīdz piekļūstams saturs?

- cilvēkiem ar redzes traucējumiem
- cilvēkiem ar dzirdes traucējumiem
- senioriem
- cilvēkiem ar uztveres grūtībām
- tūristiem
- cilvēkiem, kuri lasa telefonā
- cilvēkiem, kuri steidzas

Piekļūstamība nav tikai invaliditātes jautājums. Tā ir labas komunikācijas kvalitāte.

Kas izmanto digitālo vidi? Gandrīz visi sāk digitāli

Latvijā interneta lietošana kļuvusi par ikdienu arī senioriem

93,6%

Latvijas iedzīvotāju 2025. gadā regulāri lieto internetu

77,8%

65–74 gadu vecuma grupā lieto internetu

Cilvēki arvien biežāk arī informāciju par kultūru meklē digitālajā vidē

Digitālais saturs ir plaši lietots, bet ne vienmēr viegli lietojams

Pieklūstamība palīdz arī tad, ja cilvēkam nav augstu digitālo prasmju.

45,3%

Latvijas iedzīvotāju ar vismaz pamata digitālajām prasmēm

55,6%

ES vidējais rādītājs ar vismaz pamata digitālajām prasmēm

Jo sarežģītāka valoda, slēptāka informācija un neskaidrākas saites, jo vairāk cilvēku paliek ārpus pakalpojuma.

Cilvēka ceļš sākas digitāli

Pirms apmeklējuma cilvēks vispirms meklē informāciju tīmekļvietnē vai internetā

Kur tas atrodas?

Kad ir atvērts?

Cik maksā biļete?

Vai tur varēs iekļūt?

Vai informācija ir saprotama?

Tīmekļvietne un sociālie mediji ir pirmās durvis uz kultūras objektu.

**Informācija par
pieklūstamību
tīmekļvietnē**

Kur Eiropas muzeji liek piekļūstamības informāciju?

Visit / Plan your visit - Accessibility

Apmeklējums / Plāno apmeklējumu - Piekļūstamība

Piekļūstamības sadaļa ir turpat, kur cilvēks plāno apmeklējumu blakus darba laikam, biļetēm, adresei un nokļūšanai.

nav paslēpta PDF failos vai lapas apakšā

sadalīta pēc apmeklētāju vajadzībām rakstīta konkrēti: ieejas, pakāpieni, lifti, tualetes, atbalsts papildināta ar kontaktu jautājumiem

Ko var aizņemties no labajiem piemēriem Eiropā?

Louvre

Informācija sadalīta pēc vajadzībām: fiziska piekļuve, redze, dzirde, uztveres grūtības.

Rijksmuseum

Skaidrs vēstījums: muzejs ir atvērts ikvienam; praktiska informācija apmeklējuma plānošanai.

British Museum

Atsevišķi apraksta "pirms apmeklējuma", "ierašanās", "pārvietošanās"

Latvijas kultūrvietām praktiska formula:

"Nevis: objekts ir daļēji pieejams. Bet: pie ieejas ir 3 pakāpieni, pieejama sānu ieeja, pirmajā stāvā ir pielāgota tualete, jautājumiem zvanīt..."

Divas dažādas lietas

Pieklūstamības paziņojums ≠ informācija apmeklētājam par pieklūstamību

---

1. Pieklūstamības paziņojums

Par tīmekļvietni vai lietotni

- Vai mājaslapa atbilst pieklūstamības prasībām?
- Kas vēl nav pieklūstams un kāpēc?
- Kā ziņot par problēmu tīmekļvietnē?
- Kad paziņojums sagatavots vai pārskatīts?

Atbild uz jautājumu:

“Vai tīmekļvietne ir lietojams cilvēkiem ar dažādām vajadzībām?”

Labā praksē vajag abus: viens skaidro digitālā kanāla pieklūstamību, otrs palīdz cilvēkam saplānot apmeklējumu.

2. Informācija par pieklūstamību

Par apmeklējumu uz vietas

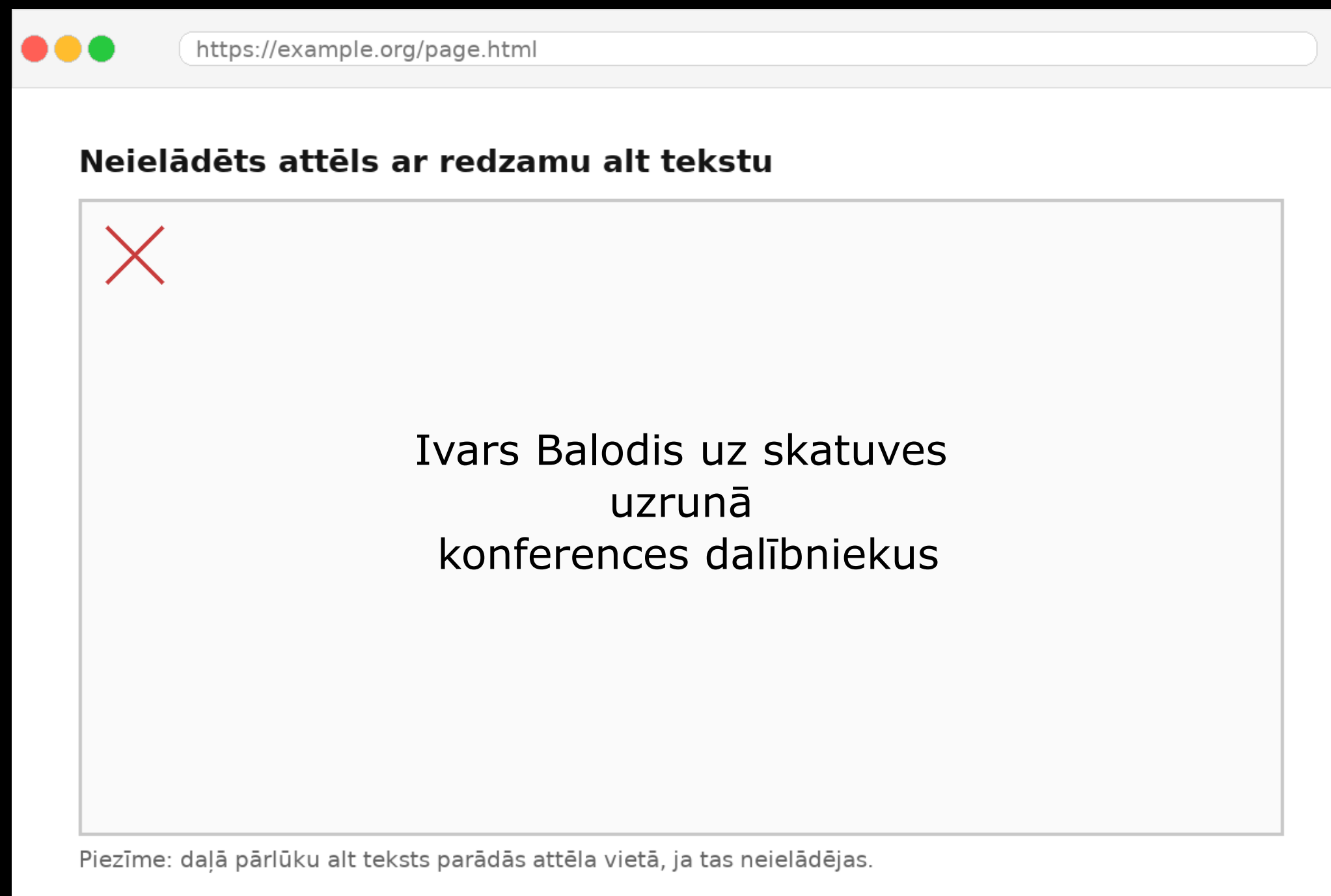
- Kā nokļūt un kur ir pieejama ieeja?
- Vai ir pakāpieni, lifts, sliekšņi, tualete?
- Vai ir subtitri, audio apraksti, vieglā valoda?
- Kur zvanīt vai rakstīt pirms apmeklējuma?

Atbild uz jautājumu:

“Vai es varēšu šo vietu fiziski apmeklēt un saprast piedāvājumu?”

**Vai esat internetā
sastapies ar attēlu,
kurš neielādējās?**

Piemērs ar attēlu, kurš nav ielādējies

**Obligāti ievietojot fotogrāfijas,
grafiskos attēlus sociālajos
tīklos vai tīmekļvietnēs
pievienojiet tam ALT tekstu
jeb alternatīvo tekstu!**

Kas ir ALT teksts?

Alternatīvais teksts (alt text) ir īss apraksts par attēlu, ko lasa ekrānlasītāji un kas parādās, ja attēls neielādējas.

Tas palīdz cilvēkiem ar redzes traucējumiem saprast, kas attēlā ir, un uzlabo arī meklēšanu no google.

Kam nevajag ALT textu

- Dekoratīvi elementi alt="" (vai "mark as decorative")

ALT teksts jeb alternatīvais teksts: sliktais piemērs

ixv1r" alt:"Fotoattēlā varētu būt kāzas" refererpolicy="origin-
_zt=23&_nc_ht=scontent.frix9-1.fna&_nc_gid=3p8k9NqUPmWCI4P1VScM

Četri mūziķi Māris Treijs, Diāna Bistere ar akordeonu, Diāna Dellerte un Marija Vasiljeva pozē Durbes pils zālē.

Zelta likumi veidojot ALT textu

- Raksti īsi un konkrēti: **“Kas? Kāpēc svarīgi?”**
- Nesāc ar **“Attēls ar...”**
- Neatkārto to, kas jau ir **tekstā blakus aprakstīts**
- Infografikai: **īss kopsavilkums + detalizējums tekstā/aprakstā**
- **Līdz 150 rakstu zīmēm**

Publikācijas sociālajos medijos

Fonti

Viegli redzami un salasāmi -
Sans serif fonti

Arial

Futura

Verdana

Lato

Helvetica

Tahoma

Grūti redzami un
salasāmi - Serif fonti

Time New Roman

Baskerville

Caslon

Georgia

Bodoni

Courier New Cormorant

Kontrasti

Kontrastu
pārbaudītājs:

Labs piemērs
Slikts piemērs

Labs piemērs
Slikts piemērs

Labs piemērs
Slikts piemērs

Labs piemērs
Slikts piemērs

Labs piemērs
Slikts piemērs

Labs piemērs
Slikts piemērs

vismaz
4.5:1 un
vairāk

Ēnu diēna
Saeimā

Saeimā vizītē ierodas
Moldovas prezidente
Maija Sandu

Daiga Mierīņa
piedalās Bučas
samītā Ukrainā

20 gadi kopš Saeima pieņēma

deklarāciju par sadarbību ar NVO

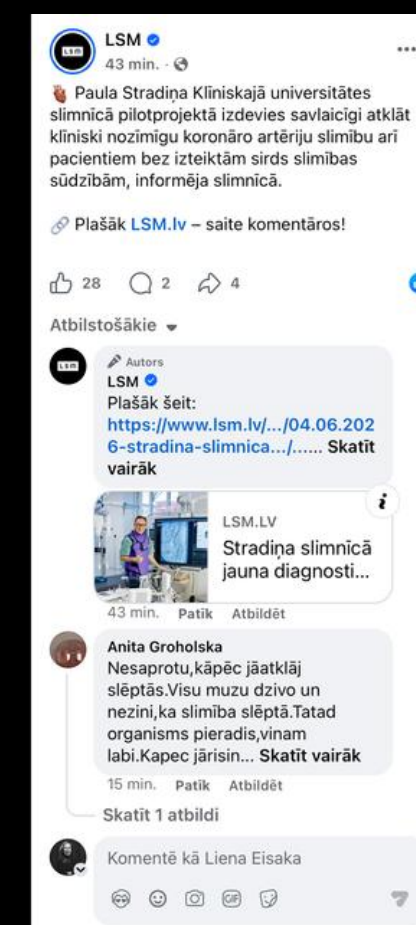
Konceptuāli atbalsta

jaunu Sporta likumu

Kāpēc tekstu kārto kreisajā malā?

- **tekstu ir vieglāk lasīt**
- **vieglāk atrast nākamās rindas sākumu**
- **teksts izskatās pārskatāmāks**
- **tas ir draudzīgāk cilvēkiem ar lasīšanas grūtībām**

Teksta formatējums

**Vienkārša valoda nenozīmē
primitīva valoda. Tā nozīmē
skaidru, saprotamu un cieņpilnu
komunikāciju.**

Vienkāršās valodas pamatprincipi

- **Saki galveno uzreiz**
- **Svarīgāko informāciju liec sākumā**
- **Raksti īsos teikumos**
- **Vienā teikumā viena doma**
- **Lieto saprotamus vārdus**
- **Izvairies no birokrātiskas un sarežģītas valodas, liekvārdības**
- **Skaidro soļus secīgi pasaki, kas jādara soli pa solim**
- **Paskaidro terminus un saīsinājumus**

Vienkārši un sarežģīti

Sarežģīti

“Objekta publiskās pieejamības nodrošināšanai ir īstenoti vairāki infrastruktūras pielāgojumi, kas sekmē dažādu sabiedrības grupu līdzdalību kultūras pakalpojuma izmantošanā.”

Vienkārši

“Ēku tagad var apmeklēt vairāk cilvēku. Ir ieeja bez pakāpieniem, pielāgota tualete un skaidras norādes.”

Vienkārši un sarežģīti

Sarežģīti

“Lūdzam ņemt vērā, ka tehnisku iemeslu dēļ tīmekļvietnes darbībā noteiktos laika posmos var būt īslaicīgi traucējumi.”

Vienkārši

“Tehnisku iemeslu dēļ mājaslapa dažkārt var īslaicīgi nedarboties.”

Kultūras pils "Ziemeļblāzma"

4 d · 🌐

ZIEMEĻBLĀZMA

Informējam, ka

31.05.2026.

Kultūras pils "Ziemeļblāzma"
Izstāžu zāles apmeklētājiem

SLĒGTAS!

Atvainojamies par sagādātajām neērtībām.

KRUSTPILS PILS

16.05.2026. plkst. 18.00

koncerts

PIRMSĀKUMS

Matjē Mecgērs (*Matthieu Metzger*), saksofons

Pols Bruso (*Paul Brousseau*), klavieres

Krustpils pils / Krustpils Castle

8. Maijs plkst. 09:38 · 🌐

👉 Franču džeza vakars Krustpils pilī!

Aicinām uz īpašu muzikālu piedzīvojumu Krustpils pilī, kur uzstāsies izcilie franču džeza mākslinieki — Pols Bruso (klavieres) un Matjē Mecgērs (saksofons).

Vakara programmā izsmalcināts džezs, improvizācija un neaizmirstama atmosfēra pils vēsturiskajās telpās.

📍 Krustpils pils

📅 16.05.2026.

🕒 18:00

Šī būs lieliska iespēja baudīt augstvērtīgu dzīvo mūziku īpašā gaisotnē!

🎫 Ieejas maksa: 5 eiro

🎫 Biļešu iegāde: Krustpils pils kasē

🏛️ Pēc koncerta aicinām apmeklēt Krustpils Evaņģēliski luterisko baznīcu, kas Baznīcu nakts ietvaros būs atvērta apskatei līdz plkst. 23.00.

Plašāka informācija:

<https://www.jekabpilsmuzejs.lv/.../francu-dzeza-virtuozu.../> Skatīt mazāk

25

1

20

Pasākuma programma – pdf. vai doc. formātā

Video

Video

The image shows a YouTube video player interface. The main video frame displays a woman with blonde hair in a ponytail, wearing a black jacket, sitting in a chair. A white text box on the right side of the video identifies her as **PATRĪCIJA ANNA VAVIJA** and **JURISPRUDENCES STUDENTE**. A subtitle at the bottom of the video frame reads "Sveiks, Raimond!". A red-bordered inset window on the right side of the video frame shows a woman with brown hair, wearing a black jacket, performing sign language. The video player controls at the bottom include a progress bar showing 0:18 / 14:53, a play button, a volume icon, a closed captions icon (CC) which is highlighted with a red box, a settings icon, a full screen icon, and a share icon. The video title at the bottom is "Saruna ar cilvēktiesību aktīvistu Raimonu Smagaru".

PATRĪCIJA ANNA VAVIJA
JURISPRUDENCES STUDENTE

Sveiks, Raimond!

0:18 / 14:53

CC

Saruna ar cilvēktiesību aktīvistu Raimonu Smagaru

Video/Reels

apeirons.lv
Original audio

apeirons.lv 🇱🇻 A-komanda testē jauno pāreju 13. janvāra ielā! Beidzot uz [@stockmann_latvija](#) un sabiedrisko transportu būs pieejams ceļš ikvienam! Īpaši ērti tiem, kuri ikdienā pārvietojās ar sabiedrisko transportu! Protams ir vēl lietas pie kurām piestrādāt! 🚦👤 Vadlīnijas neredzīgiem cilvēkiem un skaņas luksofori, kā arī viens līmenis

📺 Video apraksts: Voldemārs Lapa atrodas pie pārejas, kur var pāriet pāri 13. janvāra ielai! Kopā iet ar cilvēkiem kas apkārt. Tiek parādīti ratiņkrēsla riteņi. Kadros baloži un cilvēki!
[#PieeiamaVide](#) [#Aneirons](#) [#Pieeiamaiba](#)

1d

ilze.trumpe ❤️
1d 1 like Reply

ancenata ❤️
22h Reply

uwe77uvis_offical 🟢 Piekritu 👍👍 visu jaunu vajag pilniba Ar visam pilniba ertibam 👍👍
1d Reply

View insights

Boost reel

Liked by [katri.niite](#) and 773 others
1 day ago

Add a comment...

Post

Kā uzrakstīt labu video aprakstu?

- **Uzraksti, kas notiek video**
- **Nosauc galveno darbību un svarīgākās izmaiņas;**
- **Iekļauj to, kas redzams ekrānā**
- **Uzraksti svarīgos tekstus, datumus**
- **Apraksti tikai to, kas vajadzīgs satura saprašanai;**
- **Raksti īsi, skaidri un vienkāršā valodā**

Atceries

Skana → pievieno tekstu.
Attēls → pievieno aprakstu.
Krāsa → pievieno formu vai tekstu.

Web Content Accessibility Guidelines (WCAG) 2.2

Tīmekļa satura piekļūstamības vadlīnijas (WCAG) 2.2 ir starptautisks standarts, kura mērķis ir padarīt digitālo saturu piekļūstamāku cilvēkiem ar dažāda veida invaliditāti (redzes, dzirdes, kustību, kognitīvajiem un uztveres traucējumiem).

Pirms publicēšanas pajautā sev:

Vai cilvēks, kurš neredz attēlu, sapratīs saturu?

Vai cilvēks, kurš nedzird audio, saņems to pašu informāciju?

Vai saturs ir salasāms un ar labu kontrastu?

Vai informācija nav nodota tikai ar krāsu?

Vai saturs ir skaidrs un saprotams?

Reģistrācija

Svarīgi reģistrācijā

- Vienmēr nodrošināt pasākumam pieteikties arī zvanot, whatsapp, sms vai e-pastā.

Vai Jums konferences laikā nepieciešami reāllaika titri, zīmju valodas tulks vai kādi citi palīglīdzekļi, lai pilnvērtīgi piedalītos konferencē? *

Short answer text

**Pasākuma
tiešraide**

Tiešraide skats

Tulks

Prezentācija

Reāllaika
titri

Visām Eiropas Padomes dalībvalstīm,
Un
Šeit uz institūcijas darbinieku pleciem, uz jūsu

Runātājs

Apeirona apmācības

- Apmācības **par pakalpojumu nodrošināšanu** cilvēkiem ar invaliditāti dzirde, redze, garīga rakstura un funkcionāli traucējumi.
- **“Vieglā valoda” un “vienkāršā valoda”** kā rakstīt saprotamāk un pielāgot saturu cilvēku vajadzībām.
- **Pieejama vide praksē** un normatīvi reāli piemēri, kļūdas, risinājumi un konsultācijas.
- **Digitālās pieklūstamības audits un konsultācijas** mājaslapas, lietotnes, ieteikumi un lietotāju testēšana.

Sajūtu pusdienas

SAJŪTU PUSDIENAS

Paldies!

